

La cultura com a política estratègica per a Europa

Published by [Interacció. projecte editorial del CERC](#) [1] on 11/01/2021 - 10:10 | Last modification: 29/09/2026 - 08:16

A *The Future of Cultural Policies*, Philippe Kern parteix d'un diagnòstic exigent: les polítiques culturals europees han anat acumulant objectius i instruments sense acabar de construir una política capaç de respondre a la transformació digital, econòmica, urbana i ambiental. Construït a partir de treballs desenvolupats per KEA European Affairs, el llibre defensa que la cultura ha de deixar de ser considerada un àmbit sectorial perifèric per intervenir en qüestions que afecten el conjunt del projecte europeu.

La pregunta que travessa el llibre és, en realitat, política: **quin paper pot assumir la cultura en una Europa que necessita redefinir tant el seu model de desenvolupament com el seu projecte col·lectiu?** Kern considera insuficient una política cultural centrada principalment en el patrimoni, les arts, l'accés i la protecció de les indústries culturals. Aquestes funcions continuen sent necessàries, però s'han anat superposant a noves responsabilitats sense revisar de manera profunda el marc des del qual s'actua.

Andy Pratt, en una de les [ressenyes](#) [2] més substantives del llibre, descriu aquesta construcció com un *bricolage*: després que Maastricht incorporés la cultura entre les competències de la Unió Europea, s'hi han afegit progressivament preocupacions relacionades amb la identitat europea, la cohesió, les indústries culturals i creatives, la regulació econòmica o el desenvolupament territorial. El resultat és una política amb molts objectius, però amb dificultats per articular-los estratègicament.

La qüestió ja no és només com protegir i finançar la cultura, sinó quin lloc ocupa en la transformació d'Europa.

Una de les contradiccions que Kern identifica és la distància entre la importància econòmica i social adquirida pels sectors culturals i creatius i els instruments amb què són regulats. Bona part de les normes europees que els afecten provenen de polítiques generals concebudes per a les petites i mitjanes empreses, malgrat que l'ecosistema cultural presenta una estructura singular: grans plataformes i corporacions globals conviuen amb una enorme quantitat de microempreses, professionals independents i organitzacions culturals. Aplicar-hi instruments econòmics genèrics deixa sense resoldre bona part de les especificitats del sector.

Aquesta constatació porta Kern a reclamar una política cultural més transversal. Les ciutats hi apareixen com un espai especialment significatiu perquè és a escala urbana on cultura, innovació, desenvolupament econòmic i cohesió social poden relacionar-se de manera més directa. El llibre incorpora, entre altres experiències, el treball de KEA en el disseny de polítiques culturals a Shenzhen per mostrar que la política cultural pot formar part de les

estratègies de transformació territorial i no limitar-se a administrar institucions i programacions.

La segona part del llibre introdueix una qüestió menys habitual en aquest tipus de reflexions: **el finançament i la capacitat institucional del sector cultural**. Kern qüestiona la separació tradicional entre cultura i economia i analitza les dificultats que tenen les organitzacions culturals per accedir al finançament. El problema no és només la manca de recursos. Les entitats financeres coneixen poc els models de risc i funcionament de les activitats culturals, mentre que molts agents culturals disposen de poques eines per relacionar-se amb el món financer.

La resposta que proposa passa, per tant, per construir capacitats a totes dues bandes: coneixement, informació, institucions intermediàries, xarxes i instruments financers adaptats. Pratt considera especialment valuosa aquesta part perquè trasllada la política cultural des de la simple reivindicació de més recursos cap a la construcció de les condicions que permeten al sector actuar. També assenyala un límit important: aquesta mirada sobre les capacitats podria haver-se ampliat a qüestions com les institucions, els mercats laborals, l'educació i la formació professional.

El moviment de fons del llibre és, així, més ampli que una reforma dels programes culturals europeus. Kern defensa que artistes, creadors i professionals de la cultura poden intervenir en les transformacions digital i ecològica i contribuir a construir cohesió social. La cultura apareix com una capacitat per imaginar i donar sentit a les transformacions, una idea especialment vinculada al projecte europeu i als valors d'humanisme, llibertat, diversitat i solidaritat que l'autor considera amenaçats per alguns dels processos contemporanis.

Nota de l'editor (2026). Llegit avui: el llibre conserva interès perquè formula abans de la pandèmia una qüestió que posteriorment ha guanyat centralitat: si les polítiques culturals poden continuar funcionant com un sector administratiu relativament autònom o han d'intervenir en transformacions molt més àmplies. La proposta de Kern és decididament estratègica, tot i que la seva confiança en la capacitat transformadora de les indústries culturals i creatives mereix ser examinada amb més cautela. La ressenya de Pratt ja detectava una absència significativa en un llibre orientat al futur: la dimensió ambiental hi apareixia molt menys desenvolupada del que exigia el mateix diagnòstic. També queda oberta una qüestió que avui resulta encara més important: ampliar les funcions atribuïdes a la cultura no garanteix, per si mateix, que aquesta guanyi capacitat política, recursos o autonomia.

Referència

Kern, P. (2020). *The future of cultural policies*. Les Éditions KEA. Foreword by Mariya Gabriel.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[3\]ERCles \[3\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: polítiques culturals

Tags: sectors culturals i creatius

Tags: finançament de la cultura

Tags: innovació cultural

Tags: internacionalització cultural

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2021/01/cultura-politica-estrategica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.artsmanagement.net/Articles/Book-review-The-Future-of-Cultural-Policies,4250>

[3] <http://cercles.diba.cat/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/4701>